

BÖÖR LÁSZLÓ

1944–2017

A PEST MEGYEI LEVÉLTÁR NAGYKŐRÖSI LEVÉLTÁRÁNAK VEZETŐJE

DR. Á. VARGA LÁSZLÓ megemlékező beszéde 2017. szeptember 18-án, a Nagykőrösi Katolikus temetőben.

Kedves Kati, tisztelt gyászoló család, rokonok, kollégák, ismerősök

Ismét kevesebb lett a szakma egy szerethető, nagy tekintélyű kollégával. 2017. szeptember 11-én este 6 órakor, életének 74. évében hagyott itt minket egy, a magyar levéltárügyet évtizedekig minden helyzetben nagyon intelligensen, konszenzust keresően képviselő, szakember.

Nem volt megyei főnök, „csak” egy fiókot vezetett, a nagykőrösit. Mégis, ha a Lakatos Ernő hosszú és eredményes regnálása után a Pest Megyei Levéltárat említették szakmai körökben, azt hiszem nem túlzok, amikor azt állítom, hogy az intézményt szinte kizárólag barátunkkal, Böőr Lacival azonosították.

Hasonló tekintély volt a szakma szemében Hőgye Pista, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár sátoraljai fiókjának vezetője, bár ő nem annyira kedvelte a nyilvánosságot, illetve Bariska Pista, a Vas Megyei Levéltár kőszegi fióklevéltárának irányítója is.

Laci 1973-tól vezette az akkor megszerezett Pest Megyei Levéltár Nagykőrösi Osztályát. Ebben az időszakban a levéltárügy 1968 utáni decentralizálását követően egyes megyei levéltárak úgynevezett fióklevéltárakat, vagy részlegeket, esetleg osztályokat hoztak létre a megyék egy-egy városában a nyomasztó raktári kapacitáshiányok enyhítésére.

Mielőtt Böőr Laci fióklevéltár-vezető lett, az 1968-as diplomaszerezést követően egy évet a békéscsabai múzeumban dolgozott, majd Szegeden, a Csongrád Megyei Levéltárban lett segédlevéltáros. Tehát négy évnyi levéltári gyakorlattal a háta mögött 29

évesen vehette át az új, nagykőrösi „fiók” vezetését. Nála fiatalabban, csak Madarász Lajos, a Veszprém Megyei Levéltár ma már nyugalomban lévő igazgatója lett egy archívum felelős vezetője.

Laci szakmai rátermettségét, felkészültségét, a levéltárügy iránti alázatát a szakma akkori vezetése felismerte, értékelte. Persze ehhez kellett az akkori Pest Megyei Levéltár vezetőjének, Lakatos Ernőnek a támogatása is. (Csak úgy mellékesen jegyzem meg: minden tehetség pályára állításához már akkor nagy szükség volt a jó menedzselésre.)

Jómagam valamikor a '70-es évek második felében a Heves Megyei Levéltárban ismerkedtem meg Lacival, amikor döntően csak a nagykőrösiek voltak jelen a Pest megyeiek közül a szakmai tapasztalatcserén. Kovács Béla levéltár-igazgató helyett nekem adatott meg, hogy a perem- és a fénylukkártya adta lehetőségeket ismeressem a nagykőrösi delegációval. Ez a két kártya akkor, egy új típusú, a levéltári anyag nyilvánítását, kutathatóságát segítő technika volt

Az ismertetésemet követően (lehet, hogy bennem volt a hiba) Laci nem igen mutatott valami elementáris érdeklődést az új levéltári nyilvántartási technika iránt. (Mellékesen jegyzem meg: a későbbiek során is kritikusan viszonyult a hagyományos technikákon túlmutató újításokhoz.) Ezt követően gyakran találkoztunk szakmai fórumokon, s mindig jókat beszélgettünk, vitakoztunk a legaktuálisabb levéltári problémákról. Majd, amikor 1997-ben, az újra induló levéltári szakfelügyeletet megelőzően Laci „világította át a Nógrád Megyei Levéltárat”, ismét elmélyültünk a levéltári szakma fortélyaiban, az alapfogalmak értelmezésében.

Ez a kb. 12 órás „szakmai csata” Lacit eléggé kimerítette. Ezt követően javasoltam, hogy a szomszédos Szlovákiában, közvetlenül a határ mellett, van egy étterem, a Malom, ahol jellegzetes szlovák ételekkel frissíthetjük fel magunkat. Laciban egyből felvillant a génjeibe kódolt gasztronómiai érdeklődés, így hát átmentünk Szlovákiába, ahol pörköltet ettünk tócsnival. Barátságunk ekkortájt mélyült el igazán.

Csak néhány olyan szakmai szerepvállalását említeném, amelyet teljes beleéléssel, legjobb szakmai tudása szerint látott el:

- 1986 és 1996 között levéltári szakfelügyelő volt,
- 1998 és 2001 között a Levéltári Szakmai Kollégium tagja,
- 1993 és 1999 között a Levéltári Szemle szerkesztője, majd 2000-tól 2005-ig a Szemle főszerkesztője volt.
- Ezen túl szinte alig volt olyan szakmai bizottság, amelynek munkájából ne vette volna ki részét.
- Ott bábáskodott a Magyar Levéltáros Egyesület megszületésénél, s annak működésében, működtetésében nyugdíjba vonulása után is aktívan kivette részét.
- Mindezek mellett elvégezte az ELTE levéltári kiegészítő szakát, és nem melleleg 1979-ben doktori fokozatot is szerzett anyaegyetemén, Szegeden.

A levéltári szakmai munkán túl, sikerrel művelte a „levéltártudomány” különböző területeit, többek között a levéltártörténetet, a történettudományon belül pedig a társadalomtörténetet és a politikátörténetet.

Ki kell emelnem, hogy mennyire szívügyének tekintette '56 történetének kutatását. Feltárta például Pest megye szinte minden lényeges forrását, amely a forradalommal, illetve az azt követő megtorlással volt kapcsolatos. E tárgyban számos publikációja is született.

Közművelődési munkájából kiemelkedik a nagykőrösi TIT szervezetben végzett tevékenysége. Több éven át végezte a titkári teendőket, de folyamatosan dolgozott a városi elnökségben és a megyei szervezetben is. Nevéhez fűződik a TIT Értelmiségi Kör előadásainak sorozata a rendszerváltás előtti években, ami az ún. „másként gondolkozó értelmiségiek” legfontosabb fóruma volt a városban.

Kiváló szakmai munkája mellett – mint igazi integráló személyiség – mindig nagy hangsúlyt fektetett a kollégák közötti munka- és baráti kapcsolatok elmélyítésére, melyhez a nagykőrösi baráti focimeccsek szervezése is hozzátartozott. Nyugdíjba vonulása óta ritkultak ezek a találkozások, de nem szakadt el a szakmától. Népszerűsége töretlen maradt az ország levéltárosai körében, amit a 70. születésnapján szervezett szakmai összejövetelek is tanúsítottak.

Kimagasló szakmai munkáját 1994-ben Pauler Gyula-díjjal, 2006-ban Széchenyi Ferenc-díjjal ismerte el a szakmát felügyelő kulturális tárca. Nagykőrös közéletében vállalt tevékenységéért pedig 1998-ban városa a Nagykőrös Művelődéséért Díjat adományozta neki.

Nagyon szerette az életet. Amikor Katona Csabával szeptember 6-án meglátogattuk, tapasztaltuk, hogy mennyire reménykedett felépülésében. Komolyan tervezte, és remélte is, hogy szeptember 23-án már részt vehet Szegeden az Aranydiplomája átvételén. Sajnos a gyilkos kór erősebbnek bizonyult.

Kedves Barátom: bízom benne, hogy önző korunkban azért leszünk még egy páran, akik fogjuk tudni, hogy mit adtál ennek az egyre gyorsabban erodálódó szakmának.

Nyugodj békében Barátom.

Kelt Budapesten, 2017. szeptember 18-án.

Á. Varga László

INHALT

Unsere ausgezeichneten Kollegen.....5

HORVÁTH J., ANDRÁS – NÉMETH, ÁGNES: Bericht über den Archivtag des
Verbandes der Ungarischen Archivare von 2017.....7

QUELLE UND WERT

LENGYEL, ESZTER: Archivarische Quellen zur Agrargesichtsforschung
im Bezirk Kapuvár nach 1945 27

GAÁLNÉ BARCS, ESZTER: Briefe aus der Ferme.
Fermewelt der Komitat Pest in 1968 39

SCHMIDT, ANIKÓ–ZÁVOCZKI, ADRIENN: Eisenbahntwicklung nach dem
österreichisch–ungarischen Ausgleich – der Ostbahnhof in Budapest 45

AUSBLICK

SOMOGYI, LÁSZLÓ: Forschungserfahrungen im Englischen Nationalarchiv
und im Stadtarchiv von London..... 55

WERKSTATTARBEITEN

HONVÁRI, JÁNOS: Stachanowisten in Raab.
Der Weg zur Macht des „roten Barons“ Ede Horváth,..... 59

BERICHTE

Stadtrichter und Bürgermeister. Wissenschaftliche Konferenz des Archivs von
Komitat Zala (*Bakonyi, Péter*) 81

IN MEMORIAM

JÁNOS LAKOS (1944–2017) (*Szabó, Attila*)87

LÁSZLÓ BÖÖR (1944–2017) (*Á. Varga, László*) 91

INHALT94

CONTENT95

CONTENT

Colleagues Decorated5

HORVÁTH J., ANDRÁS – NÉMETH, ÁGNES: Report on the Annual Itinerary
Congress of the Association of the Hungarian Archivists (2017).....7

SOURCES AND VALUES

LENGYEL, ESZTER: The archival sources for the agricultural history of
Kapuvár District after 1945.....27

GAÁLNÉ BARCS, ESZTER: Letters from the farmstead.
The world of the farmsteads in Pest County in 1968 39

SCHMIDT, ANIKÓ–ZÁVOCZKI, ADRIENN: The railway development after
the Austro-Hungarian conciliation – the *Keleti railway station* in Budapest..... 45

LOOKOUT

SOMOGYI, LÁSZLÓ: The researcher's experiences in the English
National Archives and in the London Metropolitan Archives 55

WORKSHOPS

HONVÁRI, JÁNOS: Stakhanovite movement in Győr.
Ede Horváth's road to the power 59

NEWS

Seriffs and mayors. Conference of the Zala County Archives
of the NAH (*Bakonyi, Péter*)..... 81

IN MEMORIAM

JÁNOS LAKOS (1944–2017) (*Szabó, Attila*)87

LÁSZLÓ BÖÖR (1944–2017) (*Á. Varga, László*) 91

INHALT94

CONTENT95

A SZERKESZTŐSÉG CÍME:

Budapest Főváros Levéltára
1139 Budapest, Teve u. 3-5,
E-mail: leveltar.sz@gmail.com

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

A **KÉZIRATOT** kérjük, hogy e-mailben, legalább Word 6.0 formátumban juttassák el a szerkesztőség vagy a szerkesztők egyikének címére.

A szerkesztőség másfél ívnél (60 000 „n”) nagyobb terjedelmű kéziratot **nem fogad el!** A szerkesztőség a tanulmányok esetében a 20–30 ezer, míg a recenziók esetében a 10–12 ezer „n” terjedelmű kéziratokat tekinti ideális hosszúságúaknak.

Szövegekői illusztrációként a kézírathoz fényképet, grafikont, ábrát stb. lehet mellékelni. Ez esetben kérjük, hogy a képaláírás pontos szövegét is szíveskedjenek megfogalmazni.

A **kiemeléseket** a szerző a kéziratban kurziválva jelezze, a jegyzeteket lábjegetzet formájában helyezze el, a kézirat lapjait folyamatosan, arab számokkal számozza.

A **jegyzetapparátusban** a szerző csak a hivatkozott mű szerzőjét KISKAPITÁLIS-sal, a kiadás évszámát, és a pontos oldalszámát adja meg. A tanulmányok végén kérjük megadni a források és a szakirodalom teljes bibliográfiai adatait. KISKAPITÁLIS-sal kérjük megadni a felhasznált mű szerzőjének teljes nevét, a mű címét (folyóirat, tanulmánykötet esetén annak a címét) kurziválva emelje ki, és pontosan tüntesse fel a hivatkozott bibliográfiai és levéltári adatokat.

A **recenziók** fejszövegében pontosan kérjük megadni a címen kívül a többi bibliográfiai adatot is: a szerző(k), a szerkesztő, a kiadó nevét, a megjelenés helyét és évét, továbbá a terjedelmet (oldalszámban).